

Тәрәнә экнә эдл-ахун көдлмшәс

Элет балгъсна «Страна Советов» колхоз балгъсна эргид бәәх эдл-ахуст тәрәнә эк белдг эдл-ахуд тоолгдна. Джил хагсу джил болсн бийнь, намрар тәрсн цагъан буудян гектар дундлад о, о центнер буудян ургъц хурадж авб. Хагсу джиллад иим сән ургъц авб гихлә, 1958 жилин сентябрин 20 күртл пар беләд, терүгән гүүнднь 22 сантиметр агълсмн. Дакад намрин тәрә тәрх эрт чиг икәр бәрдж авхин төлә, амртнь болн хавртнь газриг самчлмн.

Хаврин болн зунин цагт хагълсн ар парт сән асрлгъ теткхин кергт 4 гектар култивац кенәвдн. Тәрсн тәрәнәсн өөдм ургъц авхин төлә, буудян экиг эзн кевәр белдхмн. Тәрх тәрәнә экнә буудяг ОСМ—34 гидг машингяр цеврлдж авнавдн. Тәрәнә экид негдгч сорта буудя белддж авад, терүгән лабораторт авч ирдж, хойр гектар гарцинь шиндждж хәләлгәвдн. Тәрәнә экиг гексохларанар болн гранозанар хорлгъ кедж гемәснь цеврлнәвдн.

Нидн джил тәрә тәрлгәнә көдлмшиг цаглань болн агротехническ өөдм шинртәгяр кедж күцәвдн. Эн көдлмшиг цаглань кедж күцәхин төлә цуг трактормудан, сеялксан болн талдан чигн кергтә хамг зер-зевән эртәснь ясдж белдләвдн. Тракторн агрегатсин дамшлтта механизатормуд үр Николай Иванович Богославский, Алексей Иванович Пашенко өдр болгән 60—70 гектар тәрә тәрджәв.

Тәрә тәрәд 17—19 өдр давсн хөһөн, тәрәнә гарцинь тегшәр гарсн дару газрин көрсиг дундин боронагяр самчлхмн. Тер дотр намрар тәрсн тәрәнә газриг хавр ирәд, дуларлгәнла, эрк биш самчлдж газрт шиньгрсн чиг дархмн.

Мана хагсу теегин газрт хар пар гидж хагълсн газрар намрар тәрдг буудя тәрхлә, сән ургъц авч болджана. Зуг тәрә тәрснә, хөһөн агротехническ асрмдж теткдж, багъ гихдән 15 центнер буудян ургъц гектар болгәс авхар седджәнәвдн.

Эн төриг үзмджтәгяр күцәхин кергт мана колхозин механизатормуд болн тәрә тәрәчнр үвлин цагт цас икәр бәрдж авхар болн удобрень икәр белддж авхар шундж йовна. Келхд, ода цас бәрдж авхин кергт 93 шитм, цас хагълдг 3 трактор белдчквдн.

Тәрәнә газрт цас торгәадж авхин төлә хол-хол биш, 20 метр заагтәгяр шитм тәвхмн, шитм утдан 1,5 метр, өндртән 1 метр болх зөвтә. Нег гектар газрт 25 шитм тәвгдхмн, тиигхлә цасн икәр бәргдх. Суперфосфат болн сульфатамонь гидг минеральн удобрень намран тәрсн тәрәнд эрк биш цацхмн. Гектар болгәнд нег центнер суперфосфат, эс гидж нег центнер сульфатамонь удобрень тарадж цацхмн. Зуг эн минеральн удобрениг көрә газрар, самолетас цацхла, улм сән болх зөвтә.

Эн кергт мана колхозд 18 тонн суперфосфат белдгдсн бәәнә. Зуг эн бәәх минеральн удобрень манд багъдджана. Тегәд энүн деерән дакнас 15 тонн суперфосфат, 43 тонн сульфатамонь хулддж авхвдн. Тиигхлә цуг тәрәнә газрт күрхмн.

Иргч джилд өөдм ургъц авлгәнә кергт эртәснь үзмджтә белдвр теткхмн. Олн джилә дамшлтан болн бәәх цуг эв-аргән күццднь олзлдж, тәрәнә газрт цас икәр бәрдж, удобрень кех малин, шовуна өтг болн минеральн удобрень белддж авх керг ик чинртә болджана.

А. РЕСНЯНСКИЙ.

«Страна Советов» колхозин агроном.